

LUND UNIVERSITY

Investeringsuppföljning Tekniska förvaltningen Sävsjö kommun: Fallstudierapport

Fjertorp, Jonas

2009

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Fjertorp, J. (2009). *Investeringsuppföljning Tekniska förvaltningen Sävsjö kommun: Fallstudierapport*. (Teknikprogrammets rapportserie; Vol. 192). Institutet för ekonomisk forskning vid Lunds universitet.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

ÅRSRAPPORT avseende 2008-01-01/2008-12-31

FoU om Infrastruktur för tillväxt

År 1991 startades arbetet med att etablera en forskningsmiljö med inriktning mot de kommunala tekniska kontorens ekonomi, organisation och administration. Miljön förlades till Institutet för ekonomisk forskning vid Lunds universitet. Initiala finansiärer var dåvarande Byggeforskningsrådet, Svenska Kommunförbundet, VA-FORSK och Institutet för ekonomisk forskning. Några år senare tillkom även MOVIUM/SLU.

I syfte att stödja sektorns fortsatta utveckling beslutade nuvarande Sveriges kommuner och landsting, Avfall Sverige och Svenskt Vatten Utveckling att fortsätta samarbetet med Institutet för ekonomisk forskning. Med utgångspunkt i FoU-programmet ”FoU om infrastruktur för tillväxt samhällets tekniska försörjningssystem, 2004-2006”, som fastställdes av parterna 2003-10-20, gjordes bedömningen att behovet av forskning inom tekniska försörjningssystem är minst lika stort i framtiden som det varit de senaste åren. Innevarande FoU-program har en något bredare empirisk ambition än tidigare satsningar vilka huvudsakligen varit orienterade mot kommunal-tekniska verksamheter.

Ambitionen är att utifrån etablerad forskningskapacitet aktivt arbeta med att vidmakthålla och utveckla forskningsmiljöns position och kompetens inom tekniska försörjningssystem. Detta är ett arbete som under de senaste åren bedrivits inom Public Management-programmet, Institutet för ekonomisk forskning, Ekonomihögskolan vid Lunds universitet

Ett starkt år

Verksamhetsåret 2008 har varit ett år präglat av empirisk datainsamling, nya forskningsområden samt akademiskt genomslag och meritering. Några saker att lyfta fram är:

- Projekt inom entreprenörskap och innovation
- Omfattande spridning av forskningsmiljöns resultat
- Statlig doktorandfinansiering och akademisk meritering
- Stort intresse för forskningsmiljöns kompetens

Sektorns förnyelsekraft har under lång tid varit ifrågasatt och krav på både nya former för organisation och ledning och förändrat verksamhetsinnehåll har varit en återkommande diskussionspunkt på Ramstyrgruppens agenda. Det är också en viktig aspekt i gällande programbeskrivning. Detta år har tre fallbeskrivningar initierats för att fånga vilka problem och möjligheter en ökad innovationstakt kan medföra för sektorn.

Efter att under en lång tid huvudsakligen haft en nationell spridning av programmets forskning har de senaste åren allt fler projekt som direkt och

indirekt genomförts inom ramen för programmets forskning fått en internationell spridning. Det märks inte minst på årets volym av publicerade artiklar och forskarmiljöns närvaro vid akademiska konferenser. Spridning av programmets forskning är också en prioriterad aktivitet av Ramstyrgruppen. Att både vara närvarande vid akademiska konferenser och konferenser för praktisk yrkesverksamma är viktigt för programmets legitimitet.

Närvaron vid olika konferenser varierar beroende på var i forskningsprocessen som miljöns forskare befinner sig. Internationell akademisk konferensnärvaro nås oftast efter år av empiriinsamling, analys och artikelskrivande. Årets massiva närvaro kan i detta hänseende liknas vid en ketchupeffekt. Verksamhetsårets empiriska inriktning bereder emellertid en bra grund för framtida närvaro vid konferenser för yrkesverksamma. Under verksamhetsåret har programmets forskare deltagit vid tre sådana konferenser.

Programmet har för kommande år fått ett extra finansiellt tillskott på runt 800 000 kronor genom att ytterligare en av programmets doktorander i hård konkurrens meriterat sig till ett års statlig doktorandtjänst. Vidare har en av programmets forskare docentmeriterat sig och en blivit professor.

Den är också en fortsatt efterfrågan på att programmets forskare skall engagera sig i externa projekt som ligger i linje med programmets inriktning. Detta visar sig dels i ett flertal externa förfrågningar om att göra utredningar/projekt och att andra FoU-finansiärer, såsom Fjärrsyn, ger miljön anslag. Sammantaget har andra verksamhetsåret gett många kvitton på att Ramstyrgruppen har en konkurrenskraftig forskargrupp till sitt förfogande.

Årets programprojekt

Under året har Ramstyrgruppen ansvarat för fem projekt:

- Uppföljning av investeringar (Jonas F)
- Den offentliga sektorns entreprenörskap – dess hinder och möjligheter (Elin S)
- Svinninge partnering (Elin S)
- Ägarstyrning i praktiken (Anna T, Torbjörn T)
- På gång inom kommunaltekniken (Ola M)

Jonas har i projektet ”Uppföljning av investeringar” genomfört två fallstudier (Osby och Trelleborg). I fallen kopplas uppföljningen till olika syften och användningsområden för olika typer av investeringar, som t.ex. s.k.

imageinvesteringar. Projektet bedöms som intressant av Ramstyrgruppen, inte minst med tanke på behovet av prioriteringsdiskussioner. Två ytterligare fallbeskrivningar är planerade till kommande verksamhetsår innan en rapport färdigställs med samlade erfarenheter och rekommendationer. Projektet är en del av Jonas avhandlingsmaterial.

Elin har genomfört två avrapporterade fallstudier i projektet ”Offentliga sektorns entreprenörskap”. I dessa framgår det att det finns olika begränsningar i förutsättningarna för att vara innovativ. Några av dessa begränsningar som lyfts fram i rapporten är den kommunala kompetensen, ledarskap och riskbenägenhet. Slutrapport kommer under 2009. Projektet är en del av Elins avhandlingsprojekt.

Elin har också påbörjat en dokumentering av Svinninge partnering. Arbetet har bland annat resulterat i en konferensartikel och planen är att fortsätta denna dokumentation tillsammans med Anna Thomasson under kommande verksamhetsår.

Ägarstyrningsprojektet, i samverkan med bland annat KFS, har tyvärr inte kunnat realiseras under året. Ramstyrgruppen ansåg emellertid projektambitionen fortsatt intressant.

Andra enkätomgången av projektet ”På gång inom kommunalteknik” har slutförts under året. Andra omgången vände sig till ledande förtroendevalda och resulterade i helt andra svar än den första omgången som vände sig till ledande tjänstemän. Resultaten och olikheterna om framtida utmaningar och prioriteringar är intressanta enligt Ramstyrgruppen och studierna bör presenteras i en sammanfattande rapport. Rapport beräknas bli klar under 2009.

Akademisk meritering

Under året har programmet också haft stora akademiska meriteringsframgångar. Torbjörn Tagesson har blivit docentförklarad och Anna Thomasson har haft slutseminarium och disputerar nästa år. Vidare har Elin genom sina projekt meriterat sig till en statligt finansierad doktorandtjänst med start under 2009 och minst 1 år framåt. Elin kommer att fortsätta att arbeta med den empiri som hon samlat in inom ramen för programmet, fast nu med statlig finansiering. Liksom tidigare tillfällen då programdoktorander meriterat sig inom programmet tillförs programmet indirekt minst en årslön universitetsforskning, motsvarande ungefär 800 000 kronor inklusive alla pålägg.

Spridning av programmets forskning

Alla avslutade projekt läggs kontinuerligt ut på www.teknikprogrammet.se som pdf-filer. Förutom denna spridning har forskargruppen strävat efter att realisera Ramstyrgruppens önskan om att sprida forskningsresultat i de fem prioriterade ”informationskanalerna”; 1) nyhetsblad och webben 2) tidningsartiklar i t.ex. Svenskt Vatten och RVF-nytt 3) bearbetade rapporter utgivna t.ex. via Svenskt Vatten 4) rapporter i teknikprogrammets rapportserie och 5) vetenskapliga artiklar och konferensartiklar. Som nedanstående axplock visar är det internationella akademiska genomslaget särskilt värt att notera då forskargruppen under året fått flera publikationer i internationella tidskrifter. Publiceringsförfarandet (kvalitetssäkringsarbetet) för dessa artiklar är ofta flerårigt.

Publikationer i Teknikprogrammets serie

Årets samlade rapportskörd präglas av årets omfattande empiriska undersökningar. Empiriska beskrivningar är centrala för att säkerställa programmets koppling till praktiken. De är också nödvändiga för att möjliggöra kvalificerade analyser. Liksom tidigare års erfarenheter är ambitionen att beskrivningarna under sista verksamhetsåret skall resultera i analytiska rapporter och artiklar. De verktyg, erfarenheter och förhållningssätt som presenteras i detta material kan sedan praktiken arbeta vidare med utifrån sina förutsättningar.

Publicerade rapporter, artiklar och delrapporter under året framgår av nedanstående sammanställning. Publikationerna går att hämta som pdf-fil på programmets hemsida; <http://www.teknikprogrammet.se>. I de fall som programmets finansiärer eller annat förlag har bearbetat och givit ut material framtagna av programmets forskargrupp återfinns en länk till den aktuella hemsidan. Det är upp till finansiärerna att bestämma vilka rapporter som skall ges en mer påkostad layout och spridning.

- 189 Fem fall av fastighetsförvaltning. Observationer och reflektioner
- 188 Offentligt entreprenörskap Lunds Renhållningsverk, fallstudierappport
- 187 Offentligt entreprenörskap Tekniska verken Linköping, fallstudierappport
- 186 Private Public Partnership – through the lens of entrepreneurship
- 185 Investeringsuppföljning Kommunal Teknik Trelleborg Fallstudierappport
- 184 Investeringsuppföljning Gatukontoret i Osby kommun Fallstudierappport

- 183 Yttrande avseende delbetänkande till Energinätsutredningen SOU 2007:99
- 182 Årsrapport – verksamhetsåret 2007

Bearbetade rapporter och artiklar

- Tagesson, T & Yard, S (2008) ”Vad är värdet av elnäten – ger inte nätföretagens årsredovisningar en rättvisande bild?” *Balans*, nr.8-9
- Tagesson, T. (2008) ”Vägbidrag ska in i resultatet”, *Kommunal ekonomi*, nr.2

Vetenskapliga artiklar i internationella tidsskrifter

- Collin, S.-O., Tagesson, T., Andersson, A., Cato, J. and Hansson, K. (2008/forthcoming) Explaining the Choice of Accounting Standards in Municipal Corporations, *Critical Perspectives on Accounting*
- Falkman, P., & Tagesson, T. (2008) Accrual Accounting Does Not Necessarily Mean Accrual Accounting: Factors that counteract compliance with accounting standards in Swedish municipal accounting, *Scandinavian Journal of Management*, Vol. 24, No. 3, pp. 271-283
- Grossi, G. and Tagesson, T. (2008) *Consolidated financial reports in Local Governments – a comparative analysis of IPSASB and SCMA* in Jorge, S. (ed) Implementing reforms in Public sector Accounting: problems, changes and results: Coimbra: Imprensa da Universidade de Coimbra, pp.337 – 349
- Knutsson, H., Mattisson, O., Ramberg, R. och Tagesson, T. (2008) Do strategy and management matter in municipal organisations?, *Financial Accountability and Management*, Vol 24, No. 3, pp. 295 – 319
- Tagesson, T. (conditionally accepted). Consolidated Accounting in Swedish Local Governments – Arguments for Proportional Consolidation, *Public Money & Management* (Debate paper)
- Thomasson, Anna (2008). “Corporate Governance in Hybrid Organisations: A Comparative Study of Three Swedish Municipal Corporations” in Grossi, G; Mussari, R and Reichard, C. (eds.), *Local Governance and Its Impact on Public Service Management*, pp. 251-277

Deltagande vid vetenskapliga konferenser

- Argento, D., Grossi, G., Collin, S-O. & Tagesson, T. (2008) *Institutional Changes in Local Public Service Delivery: Comparative Evidence from Italy and Sweden*, Paper presented at the “Ownership in the Public Sphere: Issues and Challenges Panel”, The Twelfth Annual Conference of the International Research Society for Public Management, 26-28 March 2008, Queensland University of Technology, Gardens Point Campus, Brisbane
- Blank, V., Collin, S-O., Tagesson, T. & Broberg, P. (2008) *Explaining Municipal Audit Cost: Considering the Principal*, Paper accepted for presentation at the 2008 American Accounting Association Annual Meeting, August 3-6, in Anaheim, California
- Collin, S-O. & Tagesson, T. (2008) *Governance strategy in local government: A study of municipal corporations in a Swedish municipality*, Paper accepted for presentation at the 2008 Academy of Management Annual Meeting, August 8-13, in Anaheim, California
- Collin, S-O., Smith, E., Umans, T., Broberg, P. & Tagesson, T. (2008) *Internationalisation of corporate governance mechanisms and its performance effects*, Paper accepted for presentation at the 2008 Academy of Management Annual Meeting, August 8-13, in Anaheim, California
- Fjertorp, J. (2008) *Klassificeringssystem för kommunaltekniska investeringar*, 2:a kommunforskningskonferensen “Ekonomi, styrning och organisering i kommuner och landsting”, 8-9 oktober 2008, Alvesta
- Hellström, M., Jönsson, P. & Ramberg, U. (2008) *Diffusion of the Balanced Scorecard in the Swedish Municipality Sector*, Paper for the 31st Annual Congress of the European Accounting Association, Rotterdam, April, 7-9 & 2:a kommunforskningskonferensen “Ekonomi, styrning och organisering i kommuner och landsting”, 8-9 oktober 2008, Alvesta
- Knutsson, H. & Paulsson, G. (2008) *New Public Management – A case study of a gradual implementation process*, Paper to be presentation at the 5th International Conference on Accounting, Auditing and Management in Public Sector Reforms, EIASM, September 3-5, 2008, Amsterdam
- Smith, E. (2008) *Private Public Partnership through the lens of entrepreneurship*, Paper presented at the 14th International Conference in Private-Public Partnership: The Collaborating Paradigm, 21-23 December, 2008, London, England
- Tagesson, T., Klugman, M. & Lindvall, M. (2008) *Social disclosures in Swedish municipalities' annual financial statements*, Paper accepted for

presentation at the 5th International Conference on Accounting, Auditing & Management in Public Sector Reforms, EIASM, September 3-5, 2008, Amsterdam

- Tagesson, T. (2008). *The Whole of Government Accounting – Arguments for Proportional Consolidation*, Paper accepted for presentation at the workshop Whole of Government Financial Reporting: International Trends, 31 August - 2 September, 2008, Siena, Italy
- Thomasson, A. (2008) *Corporate governance in a public sector context - A study of governance processes in jointly owned municipal companies*, 5th International Conference on Accounting, Auditing and Management in Public Sector Reforms, 3-5 September 2008, Amsterdam & 2:a kommunforskningskonferensen "Ekonomi, styrning och organisering i kommuner och landsting", 8-9 oktober 2008, Alvesta

Sammantaget har verksamhetsåret enligt ovan resulterat i tydliga kvitton på att programmets forskning håller god akademisk kvalitet.

Övrig doktorandmeritering

Inom forskarutbildningen har Jonas F under året avverkat 22,5 ECTS-poäng. Elin S har genomfört 7,5 ECTS-poäng och Anna T haft sitt slutseminarium.

Efterfrågad forskningsmiljö

Den praktiska efterfrågan på forskningsmiljöns kompetens och kunskap kan åtminstone delas upp i två delar; konferens och utbildningsinsatser samt externa förfrågningar om genomförande av diverse projekt/utbildningar. Närvaron vid konferenser för yrkesverksamma har en påtaglig koppling till vilken del i forskningsprocessen som de projekt forskargruppen bedriver befinner sig i. Miljöns forskare har varit engagerade på följande konferenser:

- Seminarium om dricksvatten, Chalmers/Svenskt Vatten, Göteborg den 17 januari
- Konferens Svenskt Vatten, Stockholm den 13 februari
- Konferens om FoU inom VA, Svenskt Vatten, Stockholm den 3 april
- Möte med Ciriec, The International Scientific Commission on public services and public enterprises, Paris den 22 november
- PPP konferens i London, december

Vad gäller externa uppdrag har projektet 'Fem fall av fastighetsförvaltning' avrapporterats till Föreningen Sveriges kommunalekonomer. Vidare har en rapport till Sveriges kommuner och landsting färdigställts rörande utveckling av ett fortsatt arbete med gatuenkäter. Gruppens medverkan i FORMAS-projektet om 'hållbara grönyteområden i bostadsområden' tillsammans med SLU i Alnarp har fortskridit enligt plan liksom ett Vinova-finansierat projekt om samverkan kring kommunalt trafikhuvudmannaskap tillsammans med institutionen för trafik och samhälle, LTH.

Inlämnade ansökningar

Forskargruppen har vidare lämnat in två ansökningar om forskningsmedel med koppling till programmets forskningsinriktning;

- Ansökan om bidrag för Benchmarkingprojekt för Fjärrvärme, Fjärrsyn, 300 000:- (beviljad)
- Programskiss VA-försörjning, Svenskt Vatten Utveckling

Ambitionen är att Fjärrvärmeanslaget kan befrukta berörda programfinansiärers arbete med nyckeltalsjämförelser. I förlängningen kan också Svensk Fjärrvärme vara en potentiell finansiär för programmet.

FoU-programmets styrning och organisation

Programmets ramstyrgrupp har som finansiärernas representanter både beslutat om och utvärderat de projekt som löpt under året. Totalt har två ramstyrgruppsmöten avhållits och 10 personer varit involverade i arbetet. Under året har Ramstyrgruppen arbetat med att förstärka Ramstyrgruppen med ytterligare en ledamot per finansiär. Jan Söderström, Sveriges kommuner och landsting, är programperiodens ordförande. Engagerade personer i Ramstyrgruppen framgår av sammanställning nedan:

Kaj Andersson	Förvaltningschef Kretsloppskontoret i Göteborgs stad, representerar Svenska Renhållningsverksföreningen.
Peter Balmér	Mölnadal, representerar Svenskt Vatten
Daniel Hellström	Utvecklingsledare, Svenskt Vatten Utveckling, representerar Svenskt Vatten (från 2008-08-26)
Anders Lindberg	Vd AB Borlänge Energi, representerar Avfall Sverige
Olle Ljunggren	Göteborgs VA-verk, representerar Svenskt Vatten.
Mikael Medelberg	Vd Roslagsvatten AB, representerar Svenskt Vatten

Per Nilzén	Avfall Sverige Utveckling, representerar Avfall Sverige
Eva Sjölin	Stadsbyggnadschef i Lomma representerar Sveriges kommuner och landsting
Jan Söderström	Seniorhandläggare vid Sveriges kommuner och landsting, representerar Sveriges kommuner och landsting
Göran Werner	Gatudirektör Mölndal, representerar Sveriges kommuner och landsting (från 2008-01-29)

Personer som under året varit engagerade i projektarbeten och handledning framgår av nedanstående sammanställning:

Sven-Olof Collin	Högskolan Kristianstad/ Högskolan Halmstad
Jonas Fjertorp	Institutet för ekonomisk forskning
Ola Mattisson	Institutet för ekonomisk forskning
Ulf Ramberg	Institutet för ekonomisk forskning
Elin Smith	Institutet för ekonomisk forskning
Torbjörn Tagesson	Högskolan Kristianstad/Högskolan Halmstad
Anna Thomasson	Institutet för ekonomisk forskning
Stefan Yard	Institutet för ekonomisk forskning

Ekonomisk redovisning

Ambitionerna i antaget forskningsprogram baseras på en beräknad resursförbrukning på 2 miljoner/år. Då utfallet blev 1,3 miljoner/år har ambitionerna dragits ner av Ramstyrgruppen. Den reviderade bedömningen är att det huvudsakligen är två heltids doktorandtjänster som kan finansieras inom programmet. Vidare skall det finnas kapacitet för senior handledning, informationshantering och för korta avgränsade projektinsatser.

Följande anslag har erhållits under året (tkr):

SKL	440
Avfall Sverige	330
VA-forsk	550
Totalt	1 320

Andra verksamhetsårets projektsatsningar har medfört en smärre avvikelse jämfört med budget, vilket framgår av nedanstående sammanställning:

	Budget/helår	Utfall/helår
Anslag	1 320 000	1 320 000
- Förvaltningsavgift	- 396 000	- 396 000
Projektram	924 000	924 000
Lön, fast	860 000	882 000
Projekt kostnader	64 000	23 000
Resultat	0	19 000

Insatta resurser för 2:a verksamhetsåret:

Elin S (50%, 0104)	9 mån	212 000
Jonas F (100 %)	12 mån	430 000
Seniorkapacitet		<u>240 000</u>
Utfall lön		882 000
Projektkostnader		<u>23 000</u>
Totalt		905 000